

az ő érdeke is, hogy bármikor megtalálja a könyvtárban valamennyi lapot. Régebbi számokat természetesen hétközben is kiadunk.

A folyóiratokról témakartotékokat vezetek. Ha egy lapban olyan cikket vagy ábrát látok, amelyről tudom, hogy valamilyik tervezőt érdekli, azonnal felhívom telefonon és közlöm vele ezt. Az illető, mihelyt van ideje, - rendszerint már néhány percen belül- lejön a könyvtárba és ott a helyszínen átnézi a cikket, szükség esetén mindjárt előjegyzí magát a hétvégi-kölcsönzésre.

Egyfajta lapból csak egy számot adunk ki egyszerre, még ha folytatásos is a cikk, így biztosabb a visszahozatal.

Legnagyobb vívmányunknak azt tartom, hogy a Közti dolgozói annyira a magukénak érzik a könyvtárat, hogy ha valaki belép vállalatukhoz legközelebbi munkatársai még aznap bemutatják neki a könyvtárat.

Liborcz Alice

- x - x - x -

A MŰSZAKI KÖNYVEK PÉLDÁNYSZÁMÁRÓL.

Egyes könyvek példányszámának helyes megállapítása mindig fogas kérdés volt. A kapitalista rendszerben kizárólag üzleti szempontok döntötték el a kérdést, - egyáltalán a mű kiadásának kérdését. Ma a szocializmus építése szempontjából indokolt és fontos szükségletek megfelelő kielégítésére kell törekednünk. A szocialista iparosítás, - a műszaki fejlesztés, a műszaki kultúráltság emelése hatalmas feladatokat rónak a műszaki könyvkiadásra. E téren már igen sok történt eddig, - hatalmas mértékű fejlődésen ment át a műszaki könyvkiadás eddig, de korántsem mondhatjuk, hogy a példányszámok kérdése teljesen megnyugtatóan volna megoldva, - különösen a felsőfoku könyveknél, és a különböző segédleteknél.

Sok fajta könyvre volna még mindig égető szükség, mely elfogyott és évek óta hozzáférhetetlen /pl. Statikus tervezők kézikönyve I.köt./ - más műszaki könyvekből viszont el-

adhatatlan mennyiségek hevernek az Állami Könyvterjesztő raktáraiban, melyek ismételt árleszállításokkal sem mozgósíthatók, mert a valóságos szükségleten felüli példányszámokban jelentek meg. Főlős módon pazarolták rájuk a drága import-papírt - melyből nem jutott elég a fontos és hiányzó művek céljaira. Súlyos kihatásai vannak ennek nemzetgazdasági szempontból, és még súlyosabbak kihatásai a műszaki fejlesztés terén.

Helytelen volna nézetem szerint itt főként terjesztési problémát látni. Nyilván lehet a terjesztési munka javításával némileg javítani az eredményt, de ez az egész probléma volumenét tekintve - elenyésző töredék és nem oldja meg a kérdést. Ez kiadói probléma, a helyes példányszámok kérdésének problémája. E téren is komoly fejlődés történt, a túlzott példányszámok főleg az elmúlt évek bünei, vagy inkább tapasztalatlansága miatt maradtak ilyen mértékben vissza, de a kérdés még ma is probléma.

A Szovjetunióban széles körben alkalmazott előjegyzéses rendszer nálunk még nem tudott meghonosodni, ami fejlődés kérdése, felveti a publikum - nem utolsó sorban a könyvtárosok helyes nevelésének kérdését, valamint az előjegyzéses rendszer megfelelő megszervezésének témáját. A tapasztalatok azt mutatják, hogy fejlődésünk jelenlegi fókán az előjegyzéses rendszert nem tudjuk még megközelítően sem kielégítő módon alkalmazni. A segédletek terén pedig úgy vélem ez volna az egészséges és szerintem e téren már ma alkalmazható megoldás. Ugyanis a gyakorlat megmutatta, hogy e téren a felsőbb hatóságok sokszor nem jól ítélik meg a várható szükségletet, és e téren is igen gyakran sok a főlős, visszamaradó példány, míg másokból hiányok vannak, az igényeket nem tudják kielégíteni. A példányszámok kérdését pedig meg kell oldani, a jelenlegi helyzeten feltétlen javítani kell.

A Műszaki Könyvkiadó nemrégén szétküldte jövő évi programját, hogy a könyvtárosok azt megismerjék, és javaslataikat, kritikájukat a kiadó megismerhesse. Ezt az alkalmát gondolnám felhasználni a példányszám-problémával kapcsolatban. E lap felszólíthatná a műszaki könyvtárosokat, hogy a program ismeretében, - kötelezettség nélkül - közzöljék, hogy mely könyvekre, milyen példányszámban lesz valószínűleg szüksége könyvtáruknak. Megjelenendők közül megfelelő nyomtatványt kellene mellékelni válaszcéljára. A Műszaki Könyvkiadónak ez megérné a fáradságot és csekély költséget. Nem hiszem, hogy jól megírt, kellően indokolt és megmagyarázott felhívásra könyvtáraink zöme ne válaszolna szívesen. A kiadó számára pedig igen értékes utmutatást és

támpontot jelentene, ha így előre felmérve megkapná a könyvtárak várható szükségletét. Hiszen a műszaki könyvek zöme, különösen a drágábbja a könyvtárakon keresztül jut az olvasóhoz. Ugy hiszem egy ilyen kísérettel mindenképpen érdemes volna foglalkozni.

Kraus Béláné

- x - x - x -

HOGYAN KÖTTESSÜK BE A FOLYÓIRATÉVFOLYAMOKAT?

Valamilyen előírást, lehetőleg s z a b v á n y t keresek erre vonatkozólag és ilyen nincs. Feltételezem, hogy ez minden könyvtárosnak hiányzik. Az ilyen előírás rögzítése nem is lehet könnyű feladat annyira különböző a különböző lapok egyes számainak egymáshoztartozósága, a kiadók által meghatározott kötetek rendszere. Különbözőképpen fogják fel az egyes könyvtárosok is /vagy a könyvkötő megítélésére bízzák/ s ezáltal ugyanazt a folyóiratévfolyamot az egyes könyvtárak egymástól - és többnyire a kiadó intenciójától is - teljesen eltérő eljárással köttetik. Ha változik a könyvtárosnak - vagy esetleg hozzá nem értő vállalati főnökének - személye, akkor már egy könyvtáron belül is eltér egymástól ugyanannak a lapnak két egymást követő kötete.

Ez a rendszertelenség igen sok zavart okoz. Legvilágosabb lenne, ha minden előfizető megkapná a kiadó által előre készített bekötőtáblát, amelynek felíratából és vastagságából nyilvánvaló, hogy mi tartozik bele. Nem lenne viszont helyes devizagazdálkodás talán, ha a tőkés országok lapjainál erre fordítanók a keretet, amiből további értékes irodalmat kaphatunk. Így, -ugy hiszem, - hogy ez a mostani állatállás z a v a r csak szabványosítással szüntethető meg a jövőre, ha a mul-ton nehéz is már segíteni.

Az olyan havilap, amelynél a sorszám évente újra indul és a naptári hónapok számát követi, aránylag a legegyszerűbb eset. De mi a teendő, ha az évfolyam év közben indul - pl. a tanév kezdetén, - tartalomjegyzéke az ilyen évfolyamra vonatkozik, nekünk viszont a lap naptári év szerint jár. Vagy ha akár, az egyes számok vastagságánál, akár gyakori